
PREDHOVOR

Novodobá slovenská matematika nemá príliš dlhú históriu. Jej počiatky siahajú do 30-tych rokov 20. storočia a veľmi úzko súvisia so vznikom slovenských vysokých škôl. Prvé počiatky novodobej histórie vysokého školstva na východnom Slovensku siahajú do roku 1937, keď bola zriadená Štátna vysoká škola technická Dr. Milana Rastislava Štefánika v Košiciach, ale skutočnému rozvoju vysokoškolskej matematiky na východe Slovenska dochádza až koncom 50-tych a začiatkom 60-tych rokov. Veľkým impulzom v jej rozvoji bol príchod významných matematikov ako prof. Cyril Palaj, prof. Josef Korous, prof. Ernest Jucovič a prof. Igor Kluvánek, ktorí výraznou mierou pomohli v budovaní košickej matematickej školy.

A práve vďaka nim a ich študentom vznikajú významné impulzy pre rozvoj matematiky prostredníctvom seminárov z oblasti teórie množín a topológie, ktorý založil a dlhé roky viedol prof. Lev Bukovský, Košický kombinatorický seminár, ktorý založil prof. Ernest Jucovič a po ňom dlhé roky viedol prof. Stanislav Jendroľ. Práve on stál pri zrode významného medzinárodného workshopu Cycles and Colourings v roku 1992 a neskôr pri vzniku spoločného fóra pre ľudí profesionálne sa zaoberajúcich matematikou žijúcich na východe Slovenska - Konferencie košických matematikov v Herľanoch.

Je samozrejme veľmi ťažké zachytiť podrobný, celkový a úplný zoznam všetkých aktivít a preto sa chceme zamerať len na tieto 3 najvýznamnejšie podujatia, ktoré výraznou mierou ovplyvnili smerovanie matematiky nielen na východe Slovenska, ale trúfam si povedať, že vo svetovom merítku:

- Medzinárodný seminár z teórie množín a topológie,
- Košický kombinatorický seminár a medzinárodný workshop Cycles and Colourings,

- Konferencia košických matematikov - Herľany.

Tieto podujatia a hlavne ľudia, ktorí ich organizovali a aj sa ich aktívne zúčastňovali pomohli vychovať a rozvíjať niekoľko generácií matematikov, učiteľov matematiky.

Inšpiráciou napísania práve o košickej matematickej škole boli rozhovory s prof. Levom Bukovským a prof. Stanislavom Jendrolom pri príprave a vzniku publikáciách o nich, v rámci Edície Osobnosti slovenskej matematiky. V tejto publikácii približujeme prvé z podujatí, Košickú matematickú školu teórie množín a topológie, seminár prof. Leva Bukovského. Ako vznikol? Najlepšie to môžeme ilustrovať slovami prof. Leva Bukovského z knihy Osobnosti slovenskej matematiky:

Hneď v prvých rokoch môjho pôsobenia v Košiciach som sa snažil zorganizovať seminár z teórie množín. Zistil som, že problematika bola pre študentov veľmi abstraktná a šikovnejší študenti už boli obsadení inou problematikou. Preto sa to podarilo až začiatkom sedemdesiatych rokov, lebo som zvolil iný postup. Vopěnkov seminár mal úzke kontakty s poprednými pražskými topológmi, a teda som mal informácie o niektorých aktuálnych problémoch množinovej topológie. Mojej prvej ašpirantke Eve Fridrichovej-Butkovičovej som dal menej abstraktný problém týkajúci sa určitého usporiadania ultrafiltrov na množine prirodzených čísel. Eva bola veľmi úspešná a dosiahla netriviálne výsledky. Pribudli ďalší ašpiranti, prišiel Martin Gavalec, Roman Frič, Peter Vojtáš. Tak vznikol seminár.

Na záver by som chcel poďakovať všetkým, ktorí prispeli do uvedenej publikácie svojimi spomienkami a pohľadom na uvedený seminár. Osobitná veľká vďaka patrí doc. Zuzane Bukovskej, bez ktorej pomoci, zánietenosti a rád by uvedená publikácia určite nevznikla. Osobitná veľká vďaka patrí aj RNDr. Jaroslavovi Šupinovi, ktorý aj napriek pracovnej vyťažnosti si našiel čas a prispel kľúčovými príspevkami a pevne veríme, že bude ďalej pokračovať a vytvárať budúcnosť uvedeného seminára spolu so svojimi najbližšími spolupracovník-

mi. Vďaka patrí aj agentúre KEGA, s ktorej finančnou podporou sa podarilo vydať uvedenú publikáciu.

Ružomberok, august 2023

Štefan Tkačik